

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมุ่งศึกษาถึงสภาพ ปัญหา และความต้องการ ในการปฏิบัติงานสุขศึกษาในโรงเรียนของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัย ได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งรับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียน ปฏิบัติงานอยู่ ณ ศูนย์บริการสาธารณสุข สังกัด สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้ซึ่ง ดำรงตำแหน่งพยาบาลอนามัยโรงเรียนของศูนย์บริการสาธารณสุข สังกัดสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร โดยสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงจากประชากรที่ใช้ในการวิจัย จาก ศูนย์บริการสาธารณสุขทั้ง 60 แห่ง ๆ ละ 1 คน รวมกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 60 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ รับผิดชอบงานสุขศึกษาในโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ อาชีพ การศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสุขศึกษาในโรงเรียน ประสบการณ์ การฝึกอบรม การศึกษาดูงานเกี่ยวกับงานสุขศึกษาในโรงเรียน ประสบการณ์ในการรับ การนิเทศงาน และจำนวนเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานสุขศึกษาในโรงเรียน ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจคำตอบ (Check list) และเติมข้อความ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพในการปฏิบัติงานสุขศึกษาในโรงเรียนเป็นแบบตรวจคำตอบ (Check list)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานสุขศึกษาในโรงเรียน เป็นแบบประมาณค่า 4 อันดับ (Rating scale)

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการปฏิบัติงานสุขศึกษาในโรงเรียน เป็นแบบประมาณค่า 4 อันดับ และแบบสอบถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสุขศึกษาในโรงเรียนของศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร จากเอกสารวิชาการ รายงานผลการนิเทศงาน รวมทั้งข้อคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่เกี่ยวข้องและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสุขศึกษาในโรงเรียน
2. ศึกษาผลงานวิจัย ทฤษฎี และแนวคิดเกี่ยวกับสุขศึกษาในโรงเรียน
3. ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านสุขศึกษา พฤติกรรมศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสถิติ และผู้ที่เคยทำการศึกษาวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้อง
4. สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการในการปฏิบัติงานสุขศึกษาในโรงเรียน แล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำ
5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม
6. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน ซึ่งเกี่ยวข้องและมีประสบการณ์ในด้านสุขศึกษา และการวิจัย ตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขของศูนย์บริการสาธารณสุขที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับความเหมาะสมของถ้อยคำ และสำนวนภาษา ในการสื่อความหมายของแบบสอบถามทั้งฉบับ
8. คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามตอนที่ 3 และ 4 ซึ่งเป็นแบบประมาณค่า โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับประเมินแบบทดสอบ (TEST EVALUATION PACKAGE) ของ รศ.เดือน สินธุพันธ์ประทุม และ

ทักษิณา สวานานท์ ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ค่าความเชื่อมั่น .95

9. นำผลที่ได้จากข้อ 7 และ 8 มาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้ง ก่อนนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. นำบันทึกขอความร่วมมือในการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร
2. นำบันทึกอนุมัติให้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการสำนักอนามัย และบันทึกขอความร่วมมือในการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการศูนย์ประสานงาน 6 ท่าน และผู้อำนวยการศูนย์บริการสาธารณสุข 60 ท่าน เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากข้าราชการในสังกัด
3. ทำบันทึกถึงพยาบาลอนามัยโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามงานวิจัย
4. ส่งแบบสอบถามพร้อมบันทึกไปยังพยาบาลอนามัยโรงเรียน ของศูนย์บริการสาธารณสุข 60 แห่ง ๆ ละ 1 ชุด จำนวน 60 ชุด
5. เก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน โดยให้ส่งกลับฝ่ายสุขศึกษา กองส่งเสริมสาธารณสุข สำนักอนามัย ร่วมกับผู้วิจัยไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ณ ศูนย์บริการสาธารณสุขต่าง ๆ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 60 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส (SPSS-Statistical Package for the Social Science) และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานสุขศึกษาในโรงเรียนของศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ซึ่ง

เป็นแบบตรวจคำตอบ (Check list) ผู้วิจัยได้นำมาแจกแจงความถี่ของคำตอบแต่ละข้อ คิดเป็นร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานสุขศึกษาในโรงเรียน นำมาแจกแจงความถี่ของคำตอบแต่ละข้อ คิดเป็นร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

3. แบบสอบถามตอนที่ 3 และตอนที่ 4 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานสุขศึกษาในโรงเรียน ของศูนย์บริการสาธารณสุขเป็นแบบประมาณค่า 4 อันดับ นำมาแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.1 กำหนดอันดับคะแนนความคิดเห็นในแต่ละอันดับ ดังนี้

ระดับปัญหา/ความต้องการ	มากที่สุด	=	4 คะแนน
ระดับปัญหา/ความต้องการ	มาก	=	3 คะแนน
ระดับปัญหา/ความต้องการ	น้อย	=	2 คะแนน
ระดับปัญหา/ความต้องการ	น้อยที่สุด	=	1 คะแนน

3.2 เมื่อได้ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของปัญหาและความต้องการแล้ว นำมาแปลความหมายตามเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	3.50 - 4.00	หมายถึง	ปัญหา/ความต้องการมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	2.50 - 3.49	หมายถึง	ปัญหา/ความต้องการมาก
ค่าเฉลี่ย	1.50 - 2.49	หมายถึง	ปัญหา/ความต้องการน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.49	หมายถึง	ปัญหา/ความต้องการน้อยที่สุด

4. เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานสุขศึกษาในโรงเรียนของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way analysis of variance) เพื่อทดสอบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ของค่าเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการในการปฏิบัติงานสุขศึกษาในโรงเรียนของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำแนกตามตัวแปรศูนย์ประสานงาน ถ้าการทดสอบพบว่าค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ด้วยวิธีการทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe test)

5. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความ ต้องการในการปฏิบัติงานสุขศึกษาในโรงเรียนที่ได้จากคำถามปลายเปิด สรุปพร้อมแล้วนำมาประกอบการอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเอสพีเอสเอส (SPSS Statistical Package for the Social Science)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย